

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 218.

Ljubljani, v petek 25. septembra 1891.

Letnik XIX.

Papežovo pismo o dvoboju.

Kakor smo že omenili, poslal je sv. oče Leon XIII. kardinalu in nadškofu praškemu, grofu Schönbornu, nadškofu kolonjskemu, nadškofom in škofom avstrijskim in nemškimi naslednje pismo o dvoboju, ki bo gotovo vzbudilo občno pozornost. Pismo slóve:

„V svesti si svoje pastirske dolžnosti in iz ljubezni do bližnjega ste minolo leto v nam doposlannem pismu poročali o mnogih dvo boj ih v svojem narodu. Poročali ste ne brez bolesti, da je ta vrsta boja skoraj po navadi utemeljena pravica razširjena tudi med katoliki, in ste Nas prosili, naj Mi tudi s Svojim glasom skušamo svariti pred to zмото. — Dvoboj je vsekako pogubna zмото, ki pa ni razširjena samo po vaših državah, temveč seza tako daleč, da ga skoraj ni prostega naroda, ki ne bi bil okužen od tega zla. Zato hvalimo vašo gorečnost, in čeravno je znan krščanski nauk, ki se strinja z naravno pametjo, vendar je dobro in koristno, da ponovimo krščanske predpise, ker večinoma iz tega izvira grda navada dvo bo ja, da so se pozabili ti predpisi.

Dvojna božja zapoved, namreč po naravni luči človeške pameti in po sv. pismu, strogo prepoveduje, koga brez uzroka javne pravice umoriti ali raniti, ako ni kdo prisiljen v obrambi svojega življenja. oni pa, ki koga pozovejo na dvo boj ali pa sprejmo dvo boj, nameravajo, ne da bi bili prisiljeni, človeka umoriti ali vsaj raniti. Dvojna božja zapoved tudi prepoveduje, svoje življenje zavreči, kar tisti stori, ki je postavi v veliko in gotovo nevarnost, čeravno tega ne zahteva dolžnost ali velikosrčna ljubezen; in ravno ta slepa predrznost in zaničevanje življenja teži v naravi dvo bo ja. Zato ne more nihče dvomiti, da je dvo bo jnik dvojnega kriv: zločina umora in zaničevanja svojega življenja. Konečno pa tudi ni

večje sovražnice državlanskega reda, kakor je državljanom dovoljena prostost, da sme vsakdo privatnim potom maščevati se zaradi namišljeno razžaljene pravice ali časti.

Zato pa je božja cerkev, ki čuva in brani resnico, pravico in pravost, katere skupno vzdržujejo javni mir in red, vedno obsojala in strogo kaznovala dvo bo jnike. Tako obsojajo take dvo bo je odredbe Našega prednika Aleksandra III., ki so pridejane cerkvenemu pravu. Proti dvo bo jnikom in udeležnikom dvo bo ja ostro obsodbo izreka tridentinski zbor, ker jih imenuje nepošteno, izključuje iz sv. cerkve in jim, če so umrli v dvo bo ju, odreka tudi čast cerkvenega pogreba. Naš prednik Benedikt XIV. je razširil in pojasnil tridentinske določbe v svoji odredbi „Detestabilem“ z dné 10. nov. 1752. V najnovjšem času pa je pokojni Pij IX. izrecno izjavil v apostolskem pismu „Apostolicae Sedis“, da cerkvene kazni ne zadenejo samo dvo bo jnikov, temveč tudi sekundante, priče in sovedce. Modrost teh zakonov je tem jasnejša, čim praznejši so uzroki, s katerimi skušajo zagovarjati in opravičevati surovo navado dvo bo ja. Kajti navadna trditev, da taki boji že po svoji naravi opirajo madež obrekovanja in žaljenja časti, more premotiti le jako nevednega človeka. Četudi zmaga oni, ki je pozval na dvo boj, vendar mora priznati vsak razsoden človek, da se je ta izkazal sicer kot vrlejšega borilca, nikakor pa ne kot častivrednejšega človeka. In če sam pade v dvo bo ju, ali ni brezpametno, na tak način varovati svojo čast? Mislimo pa, da jih je malo, ki ne vedo, kaj počno s takim zločinom. Le maščevalnost sili prevzetne in vročekrvne ljudi, ki kličejo na dvo boj; ko bi ti brzdali svojo prevzetnost, pokorili se Bogu, ki zapoveduje bližnjega ljubiti kot brata, prepoveduje vsak zločin, odločno obsoja maščevalnost v privatnem življenju ter sam sebi pridržuje kaznovalno oblast, gotovo bi se lahko ogibali dvo bo jev.

Tudi oni, ki dvo boj sprejmó, se ne morejo opravičevati s tem, da bi jih sicer ljudje imenovali bojazljivce, ko bi odklonili boj. Ko bi človeške dolžnosti presojevali po napačnih nazorih ljudstva, namesto po večnem pravilu resnice in pravice, ne bilo bi nobenega bistvenega razločka med slabimi in dobrimi deli. Že paganski modrijani so vedeli in učili, da mora srčni in stanovitni mož zaničevati goljufive sodbe množice. Pač pa je pravi in sveti strah, ki človeku zabrani umor in mu dela skrbi zaradi lastnega in bratov blagra. Kdor prezira ničevne izreke množice, kdor rajši prenaša zaničevanje, kakor da bi se v kaki točki izneveril svoji dolžnosti, ta pokaže večji pogum, kakor oni, ki v jezi prime za orožje. In v resnici je le oni v pravem pomenu srčan, in ta srčnost zasluži ime kreposti in slave. Kajti krepost obstoji v pametnem dobru in vsaka slava, ki se ne opira na božje povelje, je prazna.

Konečno je ostudnost dvo bo ja tako jasna, da so tudi moderni postavodajalci določili kazni za dvo boj, čeravno ga mnogi zagovarjajo in podpirajo. Jako napačno in pogubljivo pa je, da se pisane postave v dejanju ne izvršujejo in da k temu molčé tisti, ki bi morali skrbeti za kazni in pokorščino postavi. Zato pa se smejo bojevati, čeravno s tem zaničujejo postavo. Ravno tako prazna in modrega moža nevedna je trditev, da naj se civilnim osebam dvo boj prepové, vojakom pa dovoli, češ, da se s tem vadijo v vojaškem duhu. Med naravnim in neravnim je bistven razloček, katerega ne odpravi nobena stanovska razlika. Vse ljudi, vseh stanov veže enako božja in naravna postava. Sicer pa bi to odpustljivost nasproti vojakom moral opravičevati javni blagor, ki pa gotovo nikdar ni tolik, da bi zmagal glas božje in cerkvene postave. V tem slučaju pa ni govora o javni koristi. Rastoča vojaška sposobnost ima namen, zboljšati varstvo države. A ta namen se ne more doseči z razvado, ki

LISTEK.

Ponočni kralj.

Francoski spisal A. de Lamothe.
(Dalje.)

Doktor je odložil svoj zavojček ter hitel v postajo po časopise. V vagonu tretjega razreda je bilo polno vojakov, a niso se upali niti glasno zgovarjati, kajti na péronu se je sprehajalo pet ali šest častnikov.

Da bi jih ne videl, vsedel se je Peter na nasprotno stran. Ko pa je sprevodnik dal znamenje k odhodu, odprla so se vrata, in dva tenka poročnika, kakor njiu paličici, vstopita v družbi jako rejenega stotnika v kupéj — ter se vsedeta poleg njega mej doktorja in njegovega tovariša.

Peter se nasloni v kót, pokrije si glavo z ruto in se dela, kakor bi spal. Amerikanec pa si je nabasal pipo ter se naslonil na okno.

Angleži niti zapazili niso zaničljivosti, s koje so jih ti sopotniki mérili, ter so se pogovarjali o vsakovrstnih bedarijah.

V Portalington-u je vlak zopet obstal; častniki in njih vojniki so izstopili.

Vstopil ni nihče.

„Zdi se mi, da sem te rudeče suknjarje videl v Corku,“ pravi Peter.

„Saj so bili res tam,“ odgovori doktor; „in mislim, da se za dolgo časa ne bodo povrnili v Tullamore.“

„Kam bodo šli?“

„V Dublin, kjer je obtožba Mitchel-a prouzročila silno vzbujenost, kakor v časopisih čitam. Da, top je nabit, in lunta že tli.“

„Toliko boljše, toliko boljše,“ hiti Firebrand.

Doktor zmaje z glavo: „Ni še dovolj, da je strelivo pripravljeno, gledati je, da je dobro nabito,“ opomni resno; „sicer počí in ubije neprevidne vojake. Mitchel, Meagle, O'Brien in drugi so brezumni, ker hočejo javen boj, — armado proti armadi. — Mislijo, da imajo vojake, a jih nimajo, pri prvem strelu spustili se bodo v beg.“

„Vendar,“ pravi Peter, „je prvi pogoj k zmagi javna bitka.“

„O ne, dragi moj! Vojake si more vzgojiti ne samo po vajah, ampak z rovarijami, pri katerih se navadijo vohati strelni prah in poslušati žvižganje švigajočih krogelj; z jedno besedo: navaditi se jih mora na nevarnost in ogenj.“

„Ko bi imel le sto srčnih, neustrašljivih mož v naših gorah, ne bojim se dveh polkov!“ vsklikne Peter. „Angleži bi ne mogli s svojimi tópi do nas, — a mi bi streljali nánje s skalovjem!“

„Vrlo dobro, dragi moj! Taka vojska — v

malih trumah po naših hribih — to je pravo! Le po taki nam je mogoča zmaga — rešitev Irske!“

„A vendar moramo irske rodoljube podpirati!“

„Gotovo, prijatelj! Podpirali jih bomo, a vmešavati mej nje se ne smemo; — ‚sinovi noči‘ so vojniki in sodniki!“

Zopet je vlak obstal — v Kildare-u, ki je sedaj le vas, a bilo je nekaj znatno mesto. Mnogo potnikov je čakalo vlaka; dva izmej njih vstopila sta v kupéj naših znancev; jeden je bil protestantski pastor, drugi angleški plemenitnik.

Pastor, — jako živahnega vedenja, — obrne se takoj k Firebrandu in začne ž njim pogovor.

A ta mu odgovori le z nerazumljivim godrnjanjem in puši dalje.

Pastor se obrne k Irvinghtonu, katerega načelo je bilo, blebetati z drugimi le zato, da jih pripravi k blebetanju, zato se najsrčnejšim zadovoljstvom nagne k pastoru. Ta je bil kmalu prepričan, da ima opraviti z najpopolnejšim plemenitnikom, ter mu začne vse novice razkladati. Pripoveduje mu, da je prejšnji dan nadsodnik v Corku osemnajst oseb, ki so se zoperstavljali javnim naredbam, dal vjeti, vkleniti in v Dublin odpeljati.

Doktor je to že prej v časopisih čital, a nova mu je bila vest, da je škof Pinnacle še vedno v Dublinu, kjer ga je glavar kot izvrstnega svetovalca v sedanjih zmešnjavah pridržal. (Dalje sledi.)

v slučaju mnogih preprirov med vojaki dopušta, da se ubijajo branitelji domovine.

Naše stoletje se rado ponaša, da prekaša prejšnja stoletja z višje omiko in lepšimi navadami, ter zaničuje stare naprave in spleh vse, kar se ne strinja z moderno omiko. Zakaj pa ljudje ne zavrežejo v svojem človekoljubju nelepe ostaline survejšega časa in tujega barbarstva, namreč razvado dvovoja?

Vaša skrb bodi, čestiti bratje, da v tem oziru marljivo svarite svoje vernike, da se brez pomisleka ne poprimejo napačnih mnenj in ne dajo premotiti po govoričenju lehkomišelnih ljudi. Skrbite posebno, da mladina v pravem času dobí prave nazore o dvovoju in ga tako razsoja, kakor to uči zdrava cerkvena filozofija; po tem pravilu naj uravnava svoja dejanja. Mi celó mislimo, da je času primerno in zeló koristno, da mladina snuje zveze ali društva z obljubo, nikdar se iz kacega uzroka ne dvojevat.

Srčno prosimo Boga, da bi z nebeško močjo krepil naš skupni trud in dobrotljivo dodelil, česar želimo za javni blagor in čisto uravnost krščanskega življenja. V zagotovilo božje milosti in v dokaz Naše naklonjenosti podelimo vam, čestiti bratje, apostolski blagoslov.

V Rimu, dné 12. septembra 1891, v 14. letu našega pontifikata.

Papež Leon XIII.

Našim jednoletnim prostovoljcem.

(Izvirni dopis.)

Ce dandanes jednoletni prostovoljec noče služiti neprostovoljno dve leti, dovršiti mora v prvem letu častniški izpit. Ta naredba je povsem stroga, zlasti za slovenske prostovoljce, kateri morajo delati izpit v nemškem jeziku, a tudi usodno zaradi tega, ker marsikateri mora v istini služiti v polku dve leti. Skoro večina tudi izvrši izpit, toda ne umejo ga izkoristiti.

Ko so se naši slovenski jednoletni prostovoljci pošteno trudili celo leto in postali rezervni poročniki, zapusté vojno ter nastopijo trnjevo pot, bodisi na vseučilišče, ali pa gredó za učitelja. Le redki, prave „bele vrane“ so, ki ostanejo v polku in za nekoliko mesecev delajo dopolnilni izpit, da se morejo dati aktivirati.

Velika hiba je, da naši mladeniči ne umejo izkoriščati tako važnih mest, kakor so častniške službe v vojski, katere niso pri nas samo za Nemce ali Madjare, temveč tudi za nas Slovane. Mnogi naši jednoletni prostovoljci postopajo napačno, da obesijo na klin sabljo in gredó delat zopet tlako. Oni ne postopajo v prospeh naroda, kateri konečno mora obračati pozornost tudi na vojsko; — ne sme puščati slovenskih vojev brez častnikov, večjih slovensčine, in izročati najboljših sinov svojih tujega jezika častnikom, in ko bi le-ti imeli najboljše srce, prirojene svoje narodnosti nikoli ne morejo zatajiti.

V poldrugem letu more jednoletni prostovoljec postati aktivni častnik-poročnik. Ta ima n. pr. na Dunaju te-le dohodka: na mesec 50 gld., subsistenčne priklade 10 gld., stanarine 36 gld. 33 kr., službenega ekvivalenta 8 gld., vkupe torej 104 gld. 33 kr. Tak poročnik ima torej na leto 1251 gld. 96 kr. Pri konjici dobiva poročnik še več.

Teh dohodkov more torej naš jednoletni prostovoljec deležen biti po marljivem poslovanju v poldrugem letu, in v ta dan, ko postane aktivni poročnik, prične se tudi njegova pravica do pokojnine.

Ce ne ostane v vojski naš jednoletni prostovoljec po izvršenem častniškem izpitu, kaj pa postane? Nekateri prosijo učiteljske službe; in če jo dobí, ima na mesec nekaj nad 35 gld., vrhu tega se pa mora pripravljati še za daljne učiteljske izpite. Da bi bil ostal pri polku, imel bi na mesec 100 goldinarjev, dela pa na pol toliko, kakor zdaj.

Drugi študirajo dalje; študirajo medicino, — recimo pet let, — študirajo prava — štiri leta — itd.; sevéda študirajo, in če so njih roditelji le kolikani imoviti, živé ob troških starišev, bratov in sester, in če niso imoviti, bédno tlačanijo in si z bédno izpodkopavajo zdravje svoje.

In ko so dovršili svoje študije, čakajo nekoliko let, predno dobé kako primerno službo. Pač je istina, kar je v tem oziru pisal te dni „Pester Lloyd“: „Pravnik, medicinec, tehnik, kemik, pripravnik, poljedelski visokošolec, skratka skoro vsi

mladi ljudje, kateri ob svojih troških, ali bolje rečena, ob troških svoje rodovine izvršujejo svoje strokovne študije, prisiljeni so, po dovršenih študijah še mnogo let boriti se v življenju za kruh, brez trdnega stališča in nameščenja, in se ubijati z največjimi skrbmi.

Poznamo šestindvajset- in sedemindvajsetletne može, ki so dovršili študije svoje z izbornim uspehom, dospeli do doktorskega naslova, in so v vsakem oziru sposobni in marljivi, in vzlic temu kot brezplačni konceptni praktikanli v nadlego svojim roditeljem, željno hrepené po prvem adjutumu 500 gld., taki nadebudni može niso neobičajni pojavi v našem družbinskem življenju.“

In če nastane bojni hrup, vojska, orožje mora danes nositi itak vsakdo. Večkrat se čuje o čudnih narodnostnih odnošajih v vojski, o tem, da slovanski častniki, kakor smo v zadnjem času čitali po novinah, nimajo vselej poslano na cvetkah. Bodisi, da je to istina, toda pomisliti treba, če se to primeri jednemu ali dvema poročnikoma v polku, ne more se to pripetiti desetim, dvajsetim.

In če bode slovenskih častnikov v vojski več, nego doslej, in slovenski poročniki ne bodo tako redki pojavi, se tudi postopalo ne bode z njimi, kakor z neko abnormaliteto, katera mora biti odstranjena.

Slovenski narod mora se ozirati tudi na ta mesta, ter gledati, da bode od teh neznosnih davkov, katere plačuje za vojskine potrebščine, tudi imel kako korist.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

Notranje dežele.

Papeževo pismo o dvovoju. Tudi nemški liberalni listi hvalijo papeževo pismo o dvovoju. Celó „N. Fr. Pr.“ je objavila vse pismo, potem pa mu posvetila poseben članek, v katerem hvali dobre namere papeževe, pa dvomi, da bi pismo imelo kaj uspeha. Dvojboj bode minol, ko se bode javno mnenje sploh izreklo proti njemu, kakor se je v Angliji, kjer je sedaj le še v navadi dvojboj s pestmi. Mi se pa nadejamo, da papeževo pismo ne bode ostalo tako brez uspeha. Gotovo ne bode ostalo brez upliva na javno mnenje. Sicer se pa dunajski list izpodtika nad tem, da se to pismo ni poslalo tudi francoskim škofom, ker je v Franciji največ dvobojev. Vsekako je pa veselo znamenje, da tudi židovska glasila tako pohvalno govoré o papeževih izjavah. Iz tega je jasno, da tudi javno mnenje vedno bolj spoznava važnost katoličanstva. To slutijo že židovski listi in zaradi tega obračajo plašč po vetru.

Potovanje cesarjevo na Češko. Grof Taaffe zaradi bolezni ne bode mogel spremljati cesarja na Češko. Govori se, da bo namesto grofa Taaffeja spremljal cesarja grof Falkenhayn, ki je po činu najstariši član ministerstva.

Mladočehi. Razkol med Mladočehi je vedno večji. Ravšajo se že po svojih listih. „Krkonoš“ hudo obira realiste ter jih imenuje nemirni element, ki hoče odločevati mladočeško politiko. Vidi se, da prejšnjim Mladočehom ne ugajajo može, kakor so Masaryk, Kramář, Kaftan ali pa Škarda, ki so nadarjeni in se nečejo ravnati po nasvètih dr. Vašatyja in obeh Gregrov. Radikalci začeli so proti realistom neko agitacijo mej volilci, sprva bolj na skrivnem. Podkopati hočejo njim zaupanje, kakor so ga Staročehom. Tako dalje ne pojde. Mladočeški klub bode razpal. To bode pa Slovanom in konservativcem le v korist. Škardovi pristaši in realisti se bodo potem pridružili desnici in imeli bodedo novo konservativno večino.

Rusini. Vedno jasneje je, kam merijo nekateri listi, ki poslednji čas tako proslavljajo slovensko liturgijo. Badi bi Slovane odločili od Rima. Rusini že imajo slovensko liturgijo, ali vendar „Halickaja Rusj“ še s tem ni zadovoljna, temveč zahteva, da se rusinska zjedinjena cerkev proglašajo za nezavisno od Rima. V Vatikanu naj bi imela k večjemu jednega zastopnika, kakor imajo države svoje zastopnike pri drugih državah. Sevéda, ko bi se to dovolilo, bi v kratkem tudi ta zastopnik izginil in Rusini bili bi popolnoma odločeni od Rima. Ker se za slovensko liturgijo skrivajo taki nameni, potem je pač umljivo, da se pravi katoličani ne morejo ogrevati zanjo.

Pohvaljeni cerkveni dostojanstveniki. „Slovenski Narod“ je nedavno pohvalil madjarskega nadškofa Samasso in nekatere druge cerkvene dostojanstvenike, ki so naglašali v govornih slogu mej cerkvi in državo. Vsi dotični može so pa jako dobri vladni prijatelji. Čudno se nam zdi torej, da „Slovenski Narod“ tako hvali vladni prijazne govore madjarskih cerkvenih dostojanstvenikov, ko se je bil tako znosil nad pastirskim listom avstrijskih škofov, ker je domneval, da se z njim hoče podpirati vladna politika. Ogerski duhovniki zaslužijo torej pohvalo, če so vladni avstrijski pa grajo. Je-li mari ogerska vlada tako naklonjena Slovanom, da zaradi tega za-

služijo pohvalo vladni pristaši? Da so neki liberalni listi v svojo korist parabili dotična govore, je nam povsem umevno, ali da se za-nje kak slovenski list navdušuje, to pa nam ne gre v glavo.

Košut. Drugo leto v decembru spolni Košut svoje devetdeseto leto. Madjari bajé nameravajo ob tej priliki kupiti kako posestvo in je podariti Košutu kot narodne darilo. Košut je pa tega darila tudi potreben, kajti zgubit je poslednja leta jako mnogo pri raznih denarnih zavodih, tako, da stari revolucionar v bédni živi.

Vnanje države.

Rusija in Francija. Pariški dopisnik „Moskovskih Vjedomostij“ hoče vedeti, da je zveza mej Rusijo in Francijo napravila mogočen vpliv na sultana. Sklenil je ostre se nemškega upliva in približati se Franciji in Rusiji, da tako bolj utrdi turško nezavisnost in zavaruje svoj prestol. Odločitev porte zaradi prehoda ruskih ladij skozi Dardanele je le prvi korak. Angleži ne vedó sedaj, kaj bi storili. Bojé se, da Rusi kdaj napadejo Egipt. Rumunija omahuje, ne vedoč, kam bi se obrnila. V Bolgariji so vladni nasprotniki dobili pogum in se jako pomnožili. Stambulov je jako v strahu. Zanaša se jedino le na vnanje prijatelje. Dopisnik si je sevéda ves položaj prikrojil po svojih željah. Če je pa približanje Rusije in Francije res večjega političnega pomena, o tem nas more poučiti še le bodočnost.

Kitaj. Kitajski poverjenik v Parizu, Čing-Cang, je včeraj dopoldne bil pri francoskem ministru vnanjih zadev. Naznanil je, da je dobil poročilo iz Pekinga, da je vlada storila vse potrebno za varstvo tujcev. Kitajsko brodovje odšlo je na obale pokrajín, v katerih so nemiri. Kitajska vlada se nadeja, da bodo Francozi počakali, kak uspeh bodo imele naredbe kitajske vlade. Namen te izjave je očividni. Kitajci bi radi z njo vsaj še za nekaj časa odvrnili evropske države od prisilnih korakov. Če morda potem pride do vojne, bodo Kitajci že bolje pripravljeni. Tudi se ne vé, če bodo evropske države zmiraj tako jedine, kakor so sedaj. Kitajci spoznajo evropska nasprotstva in najbrž že računajo s tem, da Angleži tudi dolgo ne bodo podpirali Francozov na azijskem vzhodu. Sicer pa nam tudi uzroki preganjanja kristijanov neso popolnoma znani. Sovrašstvo najbrž ni naperjeno le proti kristijanom, temveč proti tujcem sploh. Kitajci so jezni tudi zaradi tega, da se je njih državljanom zaprla pot v Ameriko in Avstralijo, tuji pa se smejo naseljevati v Kitaju. Tu ni le borba paganstva proti kristijanstvu, temveč gre tudi za gmotne koristi. Evropske države bi se gotovo toliko za vso stvar ne zanimale, ko bi šlo samo za pravice kristijanov. Le preveč vidna je njih ravnodušnost v verskih zadevah. Kaj se briga Evropa za kristijane, zdihujoče pod turškim ižesom. Ravno tako malo bi se brigali za kitajske kristijane, ko bi ne šlo tudi za gmotne interese. Tako se pa celó židovski listi zanimajo za osodo kitajskih kristijanov.

Chile. O pokojnem predsedniku Balmacedi pišejo še vedno razni časopisi. Rojen je bil 1840. l. Vzgojen je bil v jezuitskem semenišču v Sant Jagu. Učil se je potem prava in postal odvetnik. Kot poslanik v Buenas Ayresu je mnogo pripomogel, da se Argentinija ni vmešala v vojno mej Chilom in Peruom. Dné 12. aprila 1882 je postal minister notranjih zadev. Delal je na to, da se cerkev loči od države in 1884. l. je dosegel, da se je uvel civilni zakon in pa pokopališča proglašila za mejverska. Dné 18. januarja 1886 je bil voljen za predsednika republiki. S časom se je naredil za diktatorja. Ustanek je naredil konec njegovi vladi. Katoliški cerkvi ni bil nikdar prijazen. S tem pa ni rečeno, da bi bili nasprotniki njegovi dosti boljši.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 24. septembra. Do zdaj smo imeli v naši izložbi razstavljene že vse predmete, ki spadajo v gospodarstvo, zdaj ostane le še do kraja (15. oktobra) trajna izložba sadja in grozdja. Tako je obavljena že izložba goveje živine, konj, svinj, razne perjadi in pav. Mora se reči, da je izložba tudi s temi predmeti iznenadila občinstvo. Posebno lepo je pri nas napredovala konjereja. Je pa tudi Hrvatska prav prikladna za to stroko gospodarstva in pa tudi zemlja mnogo stori v tem pogledu. Goveja živina je bila tudi lepa, vendar pa je opaziti, da se ni še živinoreja tako razvila, kakor bi se mogla; ravno tako je tudi s svinorejo. Perutnina je bila v vsakem pogledu krasna, posebno purani in fazani, katerih se na posestvu grofa Bombelesa goji jako mnogo. Ker se približuje izložba že koncu, zbirajo se razsojevalni odbori, da opredelé po za-slugi vsakemu zasluženo odlikovanje. Prostor lista ne dopušta, da bi naštevati po tanko različne nagrade, nego omenjamo samo, da je število odlikovanih pri vseh strokah jako veliko, kar pa ni čudno, saj so zares dotični zaslužili, da se njihov trud in delovanje javno pohvali.

Tujcev prihaja še vedno mnogo v Zagreb. Škoda, da je nastalo deževno in jako hladno vreme, kakoršno je pri nas ob tem času nenavadno. Do zdaj je obiskalo izložbo do 325.000 oseb, pa je nada, da se bode izpolnilo računanje nekega prijatelja izložbe, ki je trdil precej s početka, da bode gotovo 400.000 obiskovalcev, dočim je drugi računal samo na 200.000. Izložbeni odbor se sam ni nadejal tako sijajnega uspeha, pa mora zares v vsakem pogledu zadovoljen biti. Bodo li tudi drugi Zagrebčani, to je drugo vprašanje.

V soboto dné 26. septembra pridejo v Zagreb madjarski gosti. Mestni odbor za sprejemanje gostov je ukrenil vse, da se Madjari sprejmejo tako ljubeznivo, kakor vsi dosedanji obiskovalci izložbe. Tudi opozicija hrvatska nima nič proti tem pripravam ter misli, da se bode dobro izvršilo, če le ne bode madjaronom kaj v glavo palo, da bi hoteli gostom pokazati Zagreb kot madjaronsko mesto. Madjari naj se prepričajo, da zna Hrvat spoštovati tudi svojega protivnika, če mu je gost. Kakor drugim gostom, priredilo jim bode mesto tudi sijajen banket. Radi tega se povrne tudi ban z Ogorskega 25. septembra v Zagreb, da prisostvuje tem svečanostim, potem pa se podá 29. septembra na potovanje v požeško županijo, kjer ostane do 8. oktobra. To bode zopet eno navadnih banovih ekskurzij, na katere se bodo prirejevale različne ovacije brez pravega pomena, a še manj pa brez prave koristi za narod.

Tuji listi so raznesli vest, da pride tudi škof Strossmayer na izložbo v Zagreb. Do zdaj ni še izvestno, je li zares pride, premda je izložbeni odbor povabil škofa radi njegovih velikih zaslug tudi na gospodarskem polju, s prav lepo adresno, ki se zdaj pri knjigovezu veže.

Z Janč, 21. septembra. Žalostnim srcem naznanjamo, da je nas zapustil obče priljubljeni duhovni pastir, č. g. Avgust Turk, in se preselil na novo župnijo. Koliko je bil gospod priljubljen, videlo se je minolo nedeljo, ko je od nas jemal slovo. Bil pa je č. gospod tudi vse ljubezni vreden. Bil je neutrudljiv delavec v cerkvi, spovednici in šoli. Bodi mu tisočera hvala za ves trud in ljubezen, Bog bodi plačnik! Koroškim Belanom pa iz srca čestitamo, ker bodo dobili tako vestnega in vrlega duhovnega pastirja.

Trgovska in obrtnijska zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

III. Gospod zbornični svetnik Janko Krsnik poroča, da se je začelo razpravljati vprašanje o obrtnopravnih razmerah takozvanih oskrbovališč za tujce. Določiti je, ali je oskrba tujcev smatrati sploh za obrt, in če, ali izhaja iz pravic gostilničarskega in krčmarskega obrta ter jo je zatorej smatrati za dopuščen obrt. Ako bi bilo zadnje vprašanje zanikati, preudariti bi bilo še, ali naj bi ne bila ta oskrba gledé na varnost, pravost in zdravje po § 24. obrtnega reda odvisna od koncesije in nje zadobitev od gotovih pogojev. Predno visoko ministerstvo odloči to vprašanje, želi zvedeti razmere o oskrbovališčih za tujce po posameznih upravnih okoliših in mnenje o obrtnopravnem postopanju z oskrbovališči za tujce. Politična oblastva prve stopnje so že predložila svoja poročila c. kr. deželni vladi, sedaj pa želi ona, da bi se tudi zbornica izjavila ter pri tem na umu imela po smislu ministerskega ukaza razne vrste oskrbovališč, kakor 1. oskrbovališča zasebnih podjetnikov (hišnih posestnikov in strank najemnic), zlasti po zdravstvih, kateri dajo hrano pri njih stanujočim tujcem; 2. stanodajalce sploh, ki dajo tudi hrano pri sebi nastanjenim osebam (strankam podnajemnicam, sobarjem itd.); 3. oskrbovališča, združena s hoteli in gostilnami.

Odsek je vprašanje, ali je oskrba tujcev sploh smatrati za obrt, in če, ali izhaja iz pravic gostilničarskega in krčmarskega in jo je torej smatrati za dopuščen obrt — natančno razpravljal in razvidel, da oskrba tujcev, ni smatrati za obrt, nikakor pa ne za dopuščen obrt. Ako bi se oskrbovanje tujcev spoznalo za obrt, obdavčili bi se oskrbovališči tujcev, oni pa bi morali cene povekšati. Tujei bi zaradi tega gotovo ne prihajali obilneje, pa tudi ubožnejše prebivalce bi to hudo zadelo. Pa brez ozira na to oskrbovanje tujcev že zato ni smatrati za obrt, ker nima obrtnega značaja, to bi se k večjemu lahko reklo o oskrbovališčih, združenih z gostilnami in

hoteli, kateri pa so kot dopuščani obrt že tako obdavčeni.

Tudi vprašanje, ali naj bi bilo oskrbovanje tujcev po § 24. obrtnega reda odvisno od koncesije in nje zadobitev od gotovih pogojev, mora odsek zanikati, ker taka naredba bi ne bila dobra iz varstvenih, pravstvenih, zdravstvenih in enakih ozirov, ker imetelji takih oskrbovališč zaradi svoje koristi vedno sami pazijo, da se ne zgodi nič, kar bi njih zaslužku škodilo. Zatorej so imetelji oskrbovališč sami najboljši čuvaji za varnost, zdravje in pravost svojih oskrbovancev.

Kar se tiče posameznih vrst oskrbovališč, to ni oskrbovališč zasebnih podjetnikov (hišnih posestnikov in strank najemnic) že zaradi tega smatrati za obrt, ker so zlasti po zdravstvih posebnostih v ta namen, da je lažje stanovanja oddajati tujcem, stanodajalci, kateri dajo tudi hrano pri njih nastanjenim osebam (strankam podnajemnicam, sobarjem itd.), pa imajo te ljudi bolj za domače ali za rodovince, torej izključuje tudi ta slučaj pojem obrtnosti.

Oskrbovališča, združena s hoteli in gostilnami, so že tako obdavčena, ker spadajo hoteli in gostilne med dopuščane obrte in ker jim že tako ni moči zabraniti, imeti oskrbovališča. Pri obdavčenju se jim, če so združeni z oskrbovališči, gotovo že sedaj odmerja večji davek.

O razmerah omenjenih oskrbovališč na Kranjskem so politična oblastva prve stopnje ovedela in prijavila to-le:

Oskrbovališč zasebnih podjetnikov (hišnih posestnikov in strank najemnic) ni na Kranjskem.

Oskrbovališča, po katerih dajo stanodajalci pri njih nastanjenim osebam tudi hrano, so v Ljubljani, v Kranju in na Jesenicah. V Ljubljani so imetelji majhnih stanovališč, kateri imajo na stanovanju in na hrani dijake. Imetelji so največ bolj ubožni. Dobiček je le nezaten in ob njem v največ slučajih živi komaj imetelj oskrbovališča. Potem so tudi stanodajalci, ki zaradi svoje koristi dajo pri njih stanujočim delavcem tudi hrano. Dohodki, katere od tega dobivajo, so gledé na to, da je delavcem kolikor mogoče malo računati jedila, zeló pičli.

Sledujoč je pri tej vrsti oskrbovališč omeniti strank najemnic, ki dajo posamezne nepotrebne jim sobe v najem samskim gospodom ali damam ter jih imajo tudi na hrani. Taki stanodajalci so izmed boljših ljudi ter ne iščejo, dajoč hrano svojim sobarjem, navadno znatnega dobička, ampak storé to bolj iz prijaznosti. Takih oskrbovališč pa je malo.

V Kranju dajo samo strankam podnajemnicam ali sobarjem hrano, kar pa je po mnenju okrajnega glavarstva kranjskega moči smatrati le za zasebno prijaznost ali za postransko pogodbo poleg najemne pogodbe, a ne za obrt.

Na Jesenicah so najnovejši čas tuji delavci, ki med tednom tam delajo in ob nedeljah živé pri svojih po sosednih občinah naseljenih rodbinah, pri zasebnih strankah na hrani in na stanovanju.

To nastanjanje in hranjenje delavcev je po mnenju okrajnega glavarstva radovljiškega presojevati prav tako, kakor dijake na hrani, dosedaj pa ni dalo temu povoda uradnemu postopanju niti z davčno-niti z obrtno-zakonskega stališča.

Oskrbovališč, združenih s hoteli in gostilnami, ni na Kranjskem.

Na podlagi navedenih razmer je poročevalec v imenu odseka predlagal:

Častita zbornica naj se izjavi v smislu tega poročila.

Predlog je bil vsprejet. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. septembra.

(Odlikovanje.) Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski je imenoval za knezoškofijska duhovna svetovaleca č. g.: Mateja Preželjna, župnika v Mavčičah, in Friderika Hudovernika, župnika v Lescah.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.)

Čast. gosp. dr. Josip Dolencec, kapelan v Stari Loki, je nastavljen za namestnega profesorja bibličnih véd starega zakona in orijentalnih narečij na bogoslovnem učilišču v Ljubljani. — Premeščeni so č. g.: Ivan Čebašek iz Poljan nad Škofjo Loko v Hrenovice; Dominik Janež iz Blok kot ekspozit na Goro pri Sodražici; Anton Jemec iz Senožeč kot ekspozit v Suhorijo; Ivan Mikš iz Hrenovic kot ekspozit na Razdrto; Martin Nemanjč iz Kostanjevice v Poljane nad Škofjo Loko;

Ivan Nemanjč iz Šentjurja pod Kumom kot farar upravitelj na Vrh k Sv. trem kraljem pri Idriji; Franc Pokorn iz Šmarja v Staro Loko; Ivan Šiška iz Šentruperta v Šmarje. — Na novo so nameščeni č. g. novomašniki: Alojzij Češarek gre v Cerknico za družega kapelana; Franc Češarek v Podzemelj; Venceslav Filler v Šentrupert; Anton Hribar na Vinico; Valentin Jakelj v Senožeče; Martin Končar za kap. vikarja v Novo Mesto; Josip Seigerschmied v Kostanjevico.

(Dr. Ebenhoch o narodnem vprašanju.) Dr. Alfred Ebenhoch, jeden najuglednejših nemško-konservativnih poslancev v Hohenwartovem klubu, je te dni poročal svojim volilem o delovanju državnega zbora. Mej drugim je rekel: „Pri nas v Avstriji je tudi narodno vprašanje. V narodnih vprašanjih mora konservativni poslanec biti na stališču postavno zagotovljene enakopravnosti vseh narodov. To nam ukazuje naša pravicoljubnost, ljubezen do domovine in versko prepričanje, da morajo tudi nemški narodi v Avstriji imeti enake pravice, kakor imajo z nami enake dolžnosti. Sploh pa to zahteva tudi politična modrost. Slovani so po številu večina avstrijskega prebivalstva (Nemcev je 36.73, Slovanov 59.27, Italijanov 3.07, Rumunov 0.88, Madjarov 0.05 odstotkov). Če hočemo kdaj doseči svoje zahteve, more se to zgoditi le s pomočjo slovanskih poslancev. In končno mora priti dan, ko bodo tudi slovanski narodi svoje narodne zahteve podredili višjim idealom. Ta dan pa pride tem prej, čim prej bodo izvršene njih narodne zahteve, v kolikor se strinjajo z enakopravnostjo vseh narodov in blagrom domovine.“

(Jubilarna slovesnost.) Kakor se nam iz Zagreba poroča, bode velečastiti o. Gilbert Gravi, rojen Slovenec iz Višnje Gore, mašnik reda sv. Frančiška hrvatsko-kranjske provincije sv. Križa, slavil dné 4. oktobra t. l. v Karlovcu v frančiškanski župni cerkvi sv. Trojice 50letnico svojih slovesnih redovnih obljub. Vrednemu starini jubilarcu, ki se je kot redovnik in svečenik, posebno pa še kot učitelj in katehet v Kamniku in v Karlovcu skozi 22 let v odgoji šolske mladine pridobil lepih zaslug, za katere je bil od višjih oblastev z javnim priznanjem odlikovan, srčno čestitamo prigodom te redko njegove slavnosti in želimo tudi mi, da z božjo voljo še več ugodnih let preživi v zadovoljstvu in sreči. Na mnogaja leta!

(Umrli) je dné 23. t. m. visokočast. m. Leopoldina Sturm, predstojnica samostanu elizabetink v Celovcu. Banjka je bila rojena dné 26. septembra 1827. l. v Borovljah na Koroškem. Slovesne redovne obljube napravila je dné 29. septembra 1851. leta. Še le pred par dnevi so presvetli cesar priznali njene zasluge s tem, da so jo odlikovali z zlatim zaslužnim križcem s krono. —rn—

(Dunajska c. kr. zaloga šolskih knjig) je iz upravnega prebitka za leto 1890 določila za Kranjsko svoto 877 gld. 13 kr., katera se bode v smislu zakona izročila pokojninskemu zakladu ljudskih učiteljev na Kranjskem.

(Za četrto porotno zasedanje) pri c. kr. okrožnem sodišču v Novem Mestu bode predsednik porotnemu sodišču predsednik okrožnemu sodišču g. Jos. Gerdešič in njega namestnik svetnik deželnega sodišča g. dr. Andrej Vojska.

(Izlet Čehov v Zagreb) bode vendar dné 3. okt. V ta dan popeljejo se udeležniki iz raznih krajev češke dežele z brzovlakom in se pripeljejo v nedeljo dné 4. oktobra ob 8. uri 17 minut v Zagreb. Popeljejo se preko Gradca, Maribora in Zidanega Mostu. Vspored: Prvi in drugi dan posé izložbe; sprehodi po mestu; tamburaški koncert s spremljevanjem pevskih društev. Tretji dan: Izlet na goro Sleme; popoldne povratek v Zagreb; ob 11. uri ponoči odhod v Reko. Četrty dan: Znamenitosti Reke. Jednournna vožnja s parobrodom v Opatijo. Peti dan: S parobrodom v Senj okolu hrvatskega Primorja. Šesti dan: Izlet k divnokrasi Plitviškim jezerom in povratek na Reko. Sedmi dan: Postojina, Ljubljana in nazaj preko Gradca in Dunaja domov.

(Pred celjskim okrožnim sodiščem) je bila dné 23. t. m. končna obravnava zaradi železnične nesreče, ki se je dogodila dné 10. januarja t. l. pri Ponikvah na Štajerskem. Kakor smo svoječasnoročali, je J. Veit zavožil stroj s snežnim plugom v poštni vlak. Nadporočnik Mali je bil težko, štirje drugi potniki lahko ranjeni, več vóz je bilo razbitih. Zatoženci so bili čuvaj Krabša, Janez

Veit, mašinst Daradin in nadsprevoznik Perc. Obsojen je Fr. Krabša na dva meseca zapora, ostali trije so oproščeni.

(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.) Od 13. do 19. t. m. je bilo rojenih 17, umrlo jih je 20, in sicer 1 za škrlatico, 1 za grižo, 3 za jetiko, 15 za različnimi boleznimi; med temi 8 tujcev, 8 v zavodih. Zbolelo je 6 oseb.

(Na tukajšnjem učiteljskem) je letos 78 gojencev in 96 gojenk, v kurzu za otroški vrtec 18 kandidatij; na deški vadnici je 114 učencev, na dekliški pa 137 učenk. Otroški vrtec obiskuje 19 dečkov in 19 deklic.

(Nesreča.) Dne 23. t. m. zjutraj se je na Raketu skladnica desk zvrnila na delavca L. Jemca; strlo mu je glavo in prsi, da je takoj mrtev obležal.

(Novo žendarmersko postajo) dobé z dnem 1. oktobra v Št. Jurju pri Kranju.

(Sreča v nesreči.) Minolo sredo je v Domžalah padel 14letni sin tamošnjega tovarnarja Riedla z osem metrov visokega odra, ne da bi se bil kaj poškodoval.

(Pražke izložbe) glavna dobitka sta 100.000 goldinarjev in 50.000 gld. Zrebanje že 15. oktobra.

Raznoterosti.

— Župnik Kneipp in — jezuitje. Strašno reč je našlo protestantovsko društvo „Evangelischer Bund“, kojemu je glavni namen borba proti katoliški cerkvi, katero skuša osramotiti na ne baš viteški način z lažmi in najostudnejšimi povkami. Po svojih glasilih, liberalnih časnikih, in najbolj strastnih pristaših, protestantovskih pridigarjih, oznanjevalo je v zadnjem času omenjeno društvo strmečemu občinstvu strašnilo vest, „da je Kneipp najhujši tajni zaveznik jezuitov.“ Kneippovo zdravljenje s pomočjo vode ima, ko bi smeli verjeti nasprotnikom, le namen, „da zviti jezuit neznačajne protestante lovi v jezuitske mreže, jih do dobrega umije in oblije ter tako spravi v katoliško cerkev!“ „Mrzla voda je jezuitom najnovejše sredstvo za katoliško propagando in po mislih omenjenih ljudi bi se ne smeli čuditi, če v kratkem vsi protestantje, ki pridejo v Würshofen, kar čez noč postanejo iz Šavlov Pavli, to je „najbolj zagrizeni ultramontanci“. Celó vlado in policijo kličejo protestantovski listi na pomoč, naj ona ustavi Kneippu „pogubljivo početje“. — Tedaj niti človekoljubno delovanje župnika, ki svoj čas in svoje življenje daruje le trpečemu človeštvu, ne najde milosti v očeh nasprotnikov, vkljub toli hvalisani „toleranci 19. stoletja“. V delovanju moža, ki pri bolnikih, kateri v njega stavijo zadnji svoj up, ne vprašuje po veri, narodnosti, stanu itd., obvoha zagrizeni sovražnik vsega, kar se zove katoliško, le versko propagando! — Taki kričarji in časnikarski pisarji si pač sami dadó najzgovornejši „testimonium paupertatis!“ —z—

— Narodno premoženje v Ameriki. Statistični urad v Washingtonu je izračunal, da pride v Združenih državah na vsakega človeka 1000 dolarjev; leta 1860 je prišlo na glavo 514, leta 1870 780 in 1880 leta 870 dolarjev. Narodno premoženje se torej večja, ali žal, da se zbira le v rokah nemnogih bogatinov, prebivalstvo sploh pa obuboža.

— Vzgladna ženska. Guillobard, ki je dober soprog, ne opusti priložnosti, da bi ne hvalil svoje žene. Pri neki priložnosti je rekel: „Moja žena je tako dobra, da sama ne verjame, da bi bilo res, če o kóm slabo govori.“

Telegrami.

Dunaj, 25. sept. Današnji bulletin o zdravju Taaffejevem: Žila in temperatura

kakor včeraj, splošno stanje prav povoljno, oteklina se je zmanjšala.

Gradeo, 24. septembra. Dne 5. in 6. oktobra bodo v Gradcu zborovali blazniški zdravniki; na tem shodu bodo predavali: Meynert, Gauster in Svetlin z Dunaja, dr. Božik in Wagner iz Gradea.

Kodanj, 25. sept. Ruska carska družina se je ob 9. uri 40 minut odpeljala v Moskvo.

Berolin, 25. septembra. Wolffov bureau poroča iz Kodanja, da se govori o zaroki srbskega kralja Aleksandra s črnogorsko princesinjo Heleno.

Frankobrod ob Menu, 25. sept. Trgovski minister Berlepsch je rekel povodom obiska borze: Zastopniki trgovine in industrije morejo sedaj mirno opravljati svoje posle, ker razširjene govorice o vojski neso resnične. Najboljše zagotovilo miru je volja narodova in cesarjeva, ohraniti mir.

London, 24. septembra. „Times“ poročajo, da je v Shanghai-u in Fuče-u položaj jako nevaren; odplule bodo tja tuje ladije.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—192)

Listnica upravnštva:

G. M. B. v S.: Dotični inserat 1 gld. 95 kr.

Tuji.

22. septembra.

Pri **Maliču**: Cojeticanin, podpolkovnik; Berek, Schmidt, Kary, Kerndl s soprogo, trgovci, z Dunaja. — Petsche s sinom iz Tržiča. — Michel, s soprogo, iz Solnograda. — Burovac iz Zemuna. — Korösy, potovalec, iz Budimpešte. — Paska iz Trsta. — Adler in Schwestka, trgovca, iz Prage. — Baron Lazzarini, zasebnik, s rodbino; Filipik in Kollpacer, trgovca, iz Gradea.

Pri **Sona**: Lechner; Pruckner; Hamer, Thomas, Schöman, trgovci; Puchinger, Aschenbach in Milhofer, potovalci, z Dunaja. — Finzi in Brodjavin, trgovca, iz Trsta. — Romberg, stotnik; Schwarz, potovalec, iz Prage. — Lehman, potovalec, iz Tržiča. — Kohn, potovalec, iz Gablonca. — Thürheimer iz Monakovega. — Sabatil, trgovec, iz Žateca. — Urbančič iz Gradea. — Homan, trgovec, iz Radovljice. — Roblek, lekarnar, iz Kranja. — Milovčič, okr. sodnik, s soprogo, iz Tomina. — Potokar, gostilničar, iz Zagreba. — dr. Eberstaller, odvetnik, s soprogo, iz Dun. Novoga Mesta. — Thierist s soprogo in Lipsije. — Jerše in Rozman iz Trebnjega.

Pri **avstrijskem caru**: Strekelj s Štajerskega. — Dolničar iz Trbovelj.

Pri **bavarskem dvoru**: Krassnig in Rauter iz Gradea. — Paiser, potovalec, iz Budimpešte.

Pri **Južnem kotodvoru**: Napotnik in Vesel, zasebnika, iz Beljaka. — Kalosch iz Celja. — Fuschka iz Snež-

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Zadnji mesec!

Velika loterija

Zadnji mesec!

praške razstave.

Glavna dobitka

100.000 gld., 50.000 gld.

Srečka po 1 gld.

priporočila

J. C. Mayer.

Srečka po 1 gld.

Dunajska borza.

Dne 25. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld.	— kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90	90
Zlata renta 4%, davka prosta	109	90
Papirna renta 5%, davka prosta	102	15
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1010	—
Kred tne akcije, 160 gld.	279	—
London, 10 funtov strl.	117	35
Napoleonor (20 fr.)	9	31
Cesarski cekini	5	58
Nemških mark 100	57	67 1/2

Dne 24. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld.	25 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109	60
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134	—
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146	50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180	75
Zastavna pisma avstr. oser. zem. kred. banke 4%	97	—
Zastavna pisma	100	30
Kreditne srečke, 100 gld.	185	—
St. Genois srečke, 40 gld.	60	—

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld.	50 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	20	—
Salmove srečke, 40 gld.	59	—
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48	75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	20
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2835	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103	50
Papirni rubelj	1	24 1/2
Laških lir 100	45	50

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile št. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:
4% galske propinacijske zadolžnice.
4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.
4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

300.000 goldinarjev se dobi že 1. oktobra!
Dunajske komunalne promese
à 3 1/2 gld. in 50 kr. kolek. Glavni dobitek 200.000 gl.
Tisine promese
à 2 gld. in 50 kr. kolek. — Glavni dobitek 100.000 gl.
Obe vkupe le 6 goldinarjev.